

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 27.

ANULU XXV.

Sibiu 7/19 Aprilu 1877.

Telegrafulu Romanu ese Duminec'a si Joi'a, la fie-care d'ou septemani cu adausulu Foi'si'erei. — Prenumeratiunea se face in Sibiu la espeditur'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori fiancate, adresate c'atra espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl., iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a., Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a.
Inseratele se platescu pentru antai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Cuventarea de deschidere

a Escel. S. Presantitului Archiepiscopu **Mironu Romanul** cu ocasiunea deschiderei sinodului archidiececanu din anulu acest'a:

Preastimatiloru Domni, Iubitiloru frati, Iubitiloru fi sufletesci!

Precatu e mai recunoscutu adeverulu, ca institutiunile cele frumose liberali ale santei nostre biserici regulate in statutulu organicu, numai asi'a potu produce frupte salutarie, deca elementele bisericeii nostre nationali, clerulu si poporulu, participa cu viua interesare la tote actiunile bisericesci in modurile regulate prin statutulu organicu: pre atatu trebue se fia mai viua bucuri'a organeloru superiori si a conducatoriloru, candu vedu, ca adunarile nostre bisericesci se intrunescu regulatu, si ca interesarea generala pentru prosperarea bisericeii se manifesta prin participari numeroase din partea celoru chiamati a incurge activu la regularea si conducerea trebiloru nostre bisericesci.

De si la momentulu de fatia alu intrunirei sinodului anulu alu archidiececeni nostre nu potu ave in deplina mesura acest'a bucuria, pentruca vedu lipsindu de aici reprezentantii din unele cercuri electorali: totusi sperandu succesiv'a prezentare a celor'a, ve intempnu aici si ve salutu pre D. Vostre Preastimatiloru Domni, Iubitiloru frati si fi sufletesci cu adeverata dragoste archieresca, si cu bucuri'a sufletului, carea 'mi mai remane vediendu, ca pe langa tote lipsele si neajunsurile, cari ne apesa pre toti in urmare impregiurariloru ce nu depindu dela noi, ne aflamu totusi in stare de a ne aduna si atati'a la agendele importante ale sinodului nostru archidiececanu.

Fara a voi se preocupu celea ce voru urma la rondulu seu ca obiecte de discussiune, observezu inca acum'a: ca in cursulu administratiunei trebiloru archidiececeni nostre, la care D-Vostre veti ave ocasiune de a reflecta in specialu, inca nu s'a potutu introduce pretotindeni celeritatea, carea se pota satisface tuturoru asteptariloru, si acest'a nu s'a potutu mai alesu pentru ca multe, prea multe afaceri ocuru, pentru a caror'a prevedere inca nu avem vre-unu regulamentu, si asi'a aflarea cailoru, directiunei si a formelor pentru unele afaceri de acestea trebui se recera timpu mai lungu. Acum inse consistoriulu nostru archidiececanu cu concursulu meu va presenta sindului nostru mai multe proiecte de regulamente si instructiuni lucrate cu scopu: ca administratiunea tuturoru trebiloru archidiececane se decurga pe siguru, corectu si cu tota posibil'a celeritate.

Dealtmintrea corelatiunile interne si externe ale archidiececeni nostre au remasu si in decursulu anulu celea cunoscute de mai nainte, si a intevenitu numai singur'a impregiurare: ca unu incidentu regretabilu, ce avu locu in nemidilocita mea apropiare, adeca unele espectorari de natura politica, trecute preste cumpetulu, ce ne-a caracterisatu totu-deun'a, si publicate acolo, de unde eu de feliu nu le-asi fi potutu astepta, adeca in foi'a periodica a archidiececeni nostre, au atrasu atentiunea regimului de statu asupr'a loru intr'unu modu prejudiciosu pentru reputatiunea nostra, si mi-a pusu la incordari tote puterile spre a da incidentului o deslegare cu asecurarea intereselor nostre nationali-bisericesci. Durere! ca s'au aflatu mai multi dintre credintiosii archidiececeni nostre, cari dora neapretindu positiunea mea fatia de acelu incidentu, seu nepetrundiendu

la cugetele mele, caror'a m'amu incercatu a li da espressione intr'unu actu oficialu, s'au aflatu machniti, chiaru superati prin acea in sentimintele loru, si prin acest'a a intratu la midilocu unu feliu de recela intre archieru si intre fiii sei sufletesci. Sperezu inse, ca reulu acest'a, care si pre mine me supera forte, in urm'a informatiuniloru si desluciriloru reciproce se va delaturá, si eu ca archiepiscopu si metropolitu voiu ave bucuri'a de a vede in acordu si in deplina armonia sentimintele mele cu ale tuturoru altoru archidiececeni incatu se referescu si la trebile statulu publicu, avendu noi toti problem'a de a ni apera cu tote midilocelate iertate interesele nationale-bisericesci.

Ce mai amu de a vi grafi Preastimatiloru Domni, Iubitiloru frati si fii, este: ca se ve rogu si in puterea darului chiaru se ve sfatuescu: ca la consultarile sinodali ce urmaza, se binevoiti a fi condusi numai de adeverata interesare pentru prosperitatea santei nostre bisericeii; se nutriti dimpreuna cu mine spiritulu dragostei, alu armoniei si contielegerei fratiesci, ca asi'a noi toti liberi de ori-ce alte priviri se putemu lucrá cu sporu bunu la desvoltarea ulterioara a institutiuniloru nostre bisericesci spre binele si fericirea tuturoru credintiosiloru bisericeii nostre nationali. Astfelu lucrandu, ajutorulu lui Ddieu, care l'amu imploratu astadi in sant'a biserica, va fi cu noi, si astfelu eu archiepiscopulu Vostre, cu inima curata, cu doru de fiii mei sufletesci, si cu dragoste caldurosa la revederea loru, vi impartasiescu tuturoru binecuvantarile mele archieresci.

Si cu acesteia sesiunea ordinaria a si nodulu archidiececanu pentru anulu curinte 1877. o dechiaru de deschisa.

Dela sinodulu archidiececanu.

Sabiu, in 15 Aprile 1877.

Sinodulu archidiececanu, convocatulu prin harthi'a archieresca de dto 9 Mart. 1877 pe diu'a de 3/15 Aprile dupa invocarea spiritului santu in biserica din cetate, s'a deschisu adi prin Escel. Sea Parintele Archieppu si Metropolitu Mironu Romanul.

In cuventulu seu de deschidere Presanti'a Sea*) da mai intaiu espressione bucuriei ce o simte, vediendu ca prelanga tote lipsele nedependente de noi ne putemu aduna spre a ne consulta asupr'a agendelor sinodale. In ce privesce decursulu afaceriloru archidiececeni in restempulu dela sesiunea trecuta pana la cea de fatia, constata ca nu tote afacerile bisericesci, scolare si fundatiunale s'au potutu resolu cu promptitudinea si celeritatea, ce o ceru de multe ori acele cause. Caus'a aru fi sa se caute in lipsa de regulamente. Dupa ce inse in sesiunea presenta consistoriulu archidiececanu se afla in positiunea de a presenta mai multe astfelu de proiecte de regulamente, cari au de scopu a inlesni decurgerea sigura, corecta si grabnica a administratiunei afaceriloru bisericesci, scolare si fundatiunale si dupa ce aceste regulamente, primite de sinodu, se voru pune in lucrare, spera ca pe viitoriu cursulu afaceriloru nu va mai suferi intardieri. Corelatiunile interne si externe ale bisericeii nostre aru fi remasu cele cunoscute de mai nainte, afara de o singura impregiurare, care a causatu ore-care turburare si nelinise. Acesta cauza aru fi publicarea unoru lucruri de natura politica in o foia, care se afla in apropiarea sea, lucruri, cari

*) A se vede cuventarea insasi mai susu.

au atrasu atentiunea guvernului si cari l'au silitu si pre Escel. Sea a-si radica vocea in acesta cestiune. Cu acesta ocasiune Escel. Sea 'si esprima pareerea de reu ca s'au aflatu mai multi, cari neapretiuindu intentiunile sele, s'au aflatu mahniti in sentimintele loru prin procederea sea, si astfelu aru fi intratu la mijlocu o recela intre densulu si intre acei fii sufletesci ai sei. Spera inse ca acea recela se va delaturá, si ca va avea bucuri'a a vedea in curendu restabilita concordantia intre sine si intre ei. Recomandandu apoi membriloru sinodului ca la consultarile sinodului de fatia sa fia condusi numai de interesulu adeveratu pentru inaintarea trebiloru bisericesci, le da binecuvantarea sea archieresca, si declara sesiunea de deschisa.

Dupa aceste constata ca deputatii suntu in numeru de ajunsu de fatia spre a face concluse valide si invita pre deputatii E. Brote si G. Siagau a purta provisoriu oficiulu de notari pana la constituirea definitiva. Aceste terminate propune sinodului a pasi la constituirea biroulu pentru sesiunea presenta.

A. Trombitasiu propune a se sustiene totu biroulu din anulu trecut.

E. Macclariu spriginesce acesta propunere, adaugendu ca sa se declare si comisiunile din an. trecut de realese. Constatandu-se in siedinti'a de mane ca atare comisiune nu este completa, din caus'a absentarei membriloru, sa se faca propunere de reintregire a comisiuniloru respective. Se primesce.

Presidentulu presentaza: 1) actele de alegere ale dep. P. Cosm'a si G. Secula, cari si-au si prezentatu credentialele.

Se decide a se da comisiunei pentru verificari.

2) Unu raportu alu seu ca Archieppu despre rar'a intemplare, ca in an. trecut Majestatea Sea s'a induratu a cerceta Sibiuulu, cu care ocasiune clerulu si poporulu romanu ortodocsu s'a prezentatu sub conducerea sea spre a aduce omagieele sele Maj. Sele.

Se transpune comisiunei pentru propuneri.

3) Raportulu dep. A. Trombitasiu despre investigatiunea facuta in caus'a alegerei de deputatu din cerculu XIII, Rohi'a. Presidentulu e de parere sa se de comisiunei pentru verificari, ca sa aduca ea lucrulu inainte in o siedintia urmatoare. Asupr'a acestui punctu se nasce o desbatere cam lunga.

Trombitasiu afla contradicere in a se da raportulu seu comisiunei verificatore spre dare de parere. Acesta comisie pote sa fia facutu unele greseli la pertractarea causei acestei alegeri in anulu trecut si acum aru veni in positi'a de a fi in o persona si gresitu si judecatoriu in caus'a sea. Fiindu densulu esmisu de sinodu a cerceta starea lucrului, crede ca deadreptulu sinodului se cade sa-si raporteze despre rezultatulu investigatiunei. Dupa unele observari ale presidiului si o replica de natura teoretica a dep. Trombitasiu, combatuta mai tardiu de Dr. Hodosiu, ia cuventulu

Dr. Pacurariu, care spriginesce in esentia propunerea lui Trombitasiu, ca sa se raporteze deadreptulu sinodului. Deca sinodulu va fi in stare sa decida apoi numai decatu asupr'a alegerei, se va pronuntia; deca raportulu va arata,

ca actulu de investigare contine lucruri, cari provoca cercetare disciplinara, atunci sinodulu va transpune lucrulu unei comisiuni. — Dupa ce mai vorbesce si Dr. Hodosiu in acelaasi intielesu, se decide a se pune raportulu din cestiune la ordine in siedinti'a urmatoare.

Unu proiectu de conclusu, prezentatu totu de dep. Trombitasiu cu privire la regularea afaceriloru scolare, cu deosebire in locurile, unde suntu amestecati cu gr. catolici: se hotaresce a se da comisiunei scolare.

Presidentulu presentaza din partea consistoriului archidiececanu proiectulu de instructiune pentru alegerile deputatiloru sinodali archidiececeni si unu proiectu de regulamentu pentru regularea afaceriloru interne ale consistoriului. Propune sa se dea comisiunei pentru propuneri.

Archimandritulu Popca, tienendu aceste proiecte de mare insemnatate, crede ca aru fi bine sa se alega o noua comisiune numai pentru aceste regulamente. Alegerea sa se faca in siedinti'a urmatoare, candu voru fi mai multi deputati presenti.

Dr. Pacurariu, avendu in vedere ca comisiunei pentru propuneri se transpune numai propuneri facute in siedintia „ex incidenti“ inca este de parere a se da unei comisiuni noue, pre care densulu o numesce comisiune organizatore.

Sinodulu hotaresce a se da amendou proiectele acestei comisiuni, ce se va alege in siedinti'a urmatoare.

Se presenta unu proiectu de regulamentu pentru seminarulu teologicu-pedagogicu „Andreianu“ alu archidiececeni.

Dr. Borci'a tienendu lucrulu de natura curatu scolastica propune a se da comisiunei scolare; din contra

E. Macclariu si A. Trombitasiu din caus'a insemnatatiei objectului si cuprindiendu proiectulu lucruri financiare si administrative propunu a se da comisiunei organizatore.

Punendu-se cestiunea la votu se primesce cu majoritate de 19 voturi a se transpune comisiunei organizatore. Totu aci se da si proiectulu despre incompatibilitatea oficiiloru investitoare si profesorale.

Presidentulu aterne o hartia a consistoriului metropolitanu, prin care acest'a arata ca, pentru sustinerea organismului seu si pentru tienerea siedintiloru se ceru ore-cari spese, De ore-ce inse consistoriulu metropolitanu nu dispune de avere proprie, eparchiile sa se recerce a contribui fia-care cate 600 fl. pentru sustinerea cancelariei si 600 fl. pentru acoperirea cheltuieliloru de drumu si diurne ale assesoriloru consistoriului metropolitanu, asi'a dar' laolalta 1200 fl. fia-care pe anu.

Se decide a se da comisiunei financiare; de semenea si raportulu despre cumperarea de c'atra consistoriu a gradinei lui Gerlitzu din Sibiu si raportulu epitropiei archidiececane despre o datorie flotanta, provenita din anticipatiuni facute pentru acoperirea speselor remase neacoperite cu ocasiunea tienerei sinodeloru trecute. Totu acestei comisiuni se transpune raportulu anchetei esmise in an. trecut cu scopu de a elabora unu statutulu pentru manipularea la cass'a archidiececane.

Cererele parochului din Deesiu si a mai multoru fruntasi pentru unu

ajutoriu spre a-si pute zidi biserica si cererea medicului seminariului pentru marirea salariului, se predau comisiunii petitiunare.

Cererea deputatului Dr. Mesiota pentru concediu din cauza de morbozitate se acorda; si ficsandu-se timpul (10 ore) si ordinea dilei pentru sedintia urmatoare, sedintia se inchieie.

Sedintia a II din 4/16 Aprile.

Sedintia se deschide la 11^{1/2} ore. Se cetesce mai intaiu protocolul sedintiei trecute si se autentica cu unele modificatiuni. Cu ocaziunea acestia dep. A. Trombitasiu face propunerea ca spre a incungura pierderea de timp prea multu cu verificarea protocoalelor, protocolul sa se faca nu in forma de diuaru, ci sa se primeasca intr'ensulu numai propunerile formulate si decisiunile.

Observandui-se din partea presidiului ca acestia este o propunere de sine statatoare ce nu aru avea locu acum la autentizarea protocolului, propunatorulu si-o retrage, rezervandu-si dreptulu a o face mai tardiu.

Presidentulu prezentéza credentionalulu dep. Lazaru Petcu, care se transpune comisiunii pentru verificari, si cererile de concediu ale deputatiloru cav. de Puscariu si Ioanu Paraschivu. Concediulu se acorda; arata mai departe ca, precum se vede din insciintierea alaturata, dep. M. Branisce nu pote participa la sedintie din cauza ca i s'aru fi denegatu din partea superioritatii oficiului unde fungéza concediulu cerutu. Conformu dorintiei dep. M. Branisce presidentulu sinodului declara a se fi adresatu prin telegramu vice-comitelui resp. spre a-i esopera concediulu cerutu; respunsu inse inca n'a urmatu pana acum.

Din acestu incidentu dep. Cosm'a face propunerea a se exprima la protocoalu parerea de reu, ca unii din oficialii municipieloru atatu de putienu respectéza drepturile bisericeii noastre incatu denéga subalterniloru lor, cari sunt deputati sinodali, concediulu necesaru pentru a putea participa la sedintia.

Dep. Patiti'a constata ca acestia aru fi alu 3-le casu de felulu acestia, ier' dep. Trombitasiu avendu aceste in vedere, spriginesce propunerea dep. Cosm'a, impreunata cu a dep. Dr. Pacurariu, ca adeca in casuri analoge, presidiulu sinodului sa faca pasii de lipsa ca sa se acorde concediulu necesaru deputatiloru resp. sinodali.

Z. Boiu propune amanarea luarei de conclusu asupr'a acestui punctu pana candu va fi venitu respunsulu definitiuu la telegramulu Escel. Sele. In urm'a acestor'a se decide a se transpune cererea dep. M. Branisce comisiunii pentru propuneri.

Se prezentéza unu raportu alu senatului episcopescu despre socotelile an. trecut, despre bugetulu anulii urmatoriu, si despre starea averei archidiecesei, mai incolo unele propuneri ale consistoriului cu privire la conferirea stipendiiloru. Se predau comisiunii financiare.

Se prezentéza ca completare la actele anulii trecut despre regularea dotatiunii protopopiloru unu conspectu despre veniturile protopopesci din deosebitele tracturi; apoi o suplica a comitetului parochialu din Tientiari, ca acestia comuna sa nu se deslipéca de protopopiatulu I-iu alu Brasiovului.

Se predau comisiunii organizatore. Se prezentéza raportulu fiscalului consistorialu despre starea proceseloru fonduriloru archidieceane; apoi raportulu despre starea parochieloru vacante. Se dau comisiunii pentru propuneri. Ier' cererile lui N. Barsanu, catechetu in Orestia pentru o remunerare in bani; a lui Ioanu Bolog'a si a altor'a din Tur'da pentru crearea unei portiuni canonice de 25 jugere,

a lui Sim. Munteanu, parochu, si Em. Prodanu emerit. profesoru pentru unu ajutoriu in bani, si in fine a lui Const. Chirtesiu din Ibanesci pentru a fi eliberatu de sub sentintia consistoriului si a fi restituitu in postulu de investiatoriu, se reléga la comisiunea pentru petitiuni.

Inainte de a se trece la ordinea dilei dep. Dr. Pacurariu, cere cuventulu spre a face o interpelatiune, careia ii permite urmatoarele: Interpelantulu spune adeca ca, aru fi fostu adencu patrunsu de cuventarea de deschidere a Escel. Sele, ca densulu de-si aru fi de mai multi ani in acestia tiéra si in sinodu nu aru fi venitu nici candu in positi'a in care se afla adi, in fati'a expresiuniloru Escel. Sele ca, unu casu intemplatulu la pragulu metropoliei noastre aru fi datu ansa la o recéla intre Escel. Sea si noi; ca aru fi doritu, ca si sinodulu pentru linisirea sufletésca si vindecarea duriloru sa-si fia exprimatulu cuventulu asupr'a cuventarei de deschidere a Escel. Sele, ceea ce inse nu s'a intemplatulu. Mai departe interpelantulu crede ca, tocmai in timpul de fatia nu aru fi fostu oportunu a se intempla acea receala intre Escel. Sea si fiii sei credinciosi. Acum inse, unde ea s'a constatatu de presidiulu sinodului, densulu se afla inaintea unei dileme, ca adeca séu Escel. Sea séu noi lucramu in contra bisericeii séu natiunii. Acelu simtiu adencu deci i impune sa fia sinceru: densulu nu se tiene de scól'a acea, care crede ca unu singuru omu, fia elu chiaru metropolitulu, aru fi in stare sa dea directiune progresului séu regresului unui poporu, ci din contra e de parere ca progresulu séu regresulu se atribue evenimenteloru tempului. Amintesce apoi de positi'a nostra pe tempulu fericitululu Metropolitulu Andreiu si spune ca adi ne-amu aflá in astfelu de crise, incatu sintemu datori a delaturá ori-ce receala dintre noi. Dupa acestia introducere, facuta spre „clarificarea“ interpelatiunii sele, prin o logica particulara interpelantulu ajunge a constatá ca, fatia de alegatori si biserica se afla indreptatulu a contribui la regularea afaceriloru bisericesci etc. si a delaturá reulu, unde se ivesce. In specialu interpelantulu scie ca sub dispoziitiunea sinodului stau si fondurile archidiecesei, nu scie inse ca, in servitiu bisericesci aru fi fostu si o dama. Totusi prin con-istoriu s'aru fi votatu unu ajutoriu pentru o domna ceea ce aru fi o scurtare a fonduriloru. Intréba deci pe presidiu, ce mesuri a luatulu pentru delaturarea acelei stirbiri.

Presidentulu: La acestia mi rezervu dreptulu a reveni.

Dr. Pacurariu continua: A dou'a interpelatiune merge intr'acolo, ca voiu sa atragu atentiunea Escel. Sele asupr'a unor lucruri, cari s'aru intemplatulu in administratiunea bisericeii si cari nu numai stau in contradicere cu interesulu bisericeii, ci ataca chiaru simtiulu de moralitate. Insiira apoi 3 puncte de interpelatiune indreptate cu deosebire in contra fiscalului consistorialu, care se invinuesce in modu ne mai pomenitu in sinode. Esitam a dá aici locu acelei interpelatiuni, pana nu vomu avea si respunsulu la acestia interpelatiune.

Dep. Trombitasiu in cestuene personala. Simtiendu-se atinsu prin vorbirea dep. Pacurariu, se vede necesitatu a raspunde pe scurtu. Mai înainte de tóte si exprima parerea de reu ca, dupa ce cu tóte celelalte se vede silitu a sustinea usulu parlamentarulu, aici tocma-i lucrulu principalu nu s'aru sustinea. Presidiulu adeca si-a descoperitu in cuventulu de deschidere dorintiele sele pentru viitoriu; sinodulu deci aru fi trebuitu sa-si descopere si elu dorintiele sele prin unu respunsu la acelu cuventu. Acestia nu s'a facutu si asiá nu se pote sci cari sunt dorintiele noastre. Mai departe declara dep. Trombitasiu ca si densulu aru fi unulu din acei rataciti, cari porta vin'a la recirea

despre care s'a facutu amintire cu cuventulu de deschidere. Fiindu inse datoritiile ce fie-care trebuie sa le implinesca de diferita natura sunt diferite si directiunile si heterogene teritoriile pe cari se implinescu acele datoritiile. Petru aceea densulu crede ca nu se arata cine-va cu recéla séu neeredinciosu fatia de persóna Escel. Sale, déca pe altu terenu, decatu pe acela pe care se afla adunarea de adi, este de o parere contraria. Spre a incungura inse pe viitoriu astfelu de incidente crede de lipsa sa ne ingrigimu de tempuriu in contra astorfeliu de lucruri, spre care scopu propune sinodulu unu proiectu de resolutiune care merge intr'acolo ca:

1. Sinodulu archidieceanu sa interdica corporatiuniloru nostre ecleziastice si dignitariloru bisericesci a lua parte la afacerile politice de di, incatu aceste nu se referu la trebile bisericesci.

2. Resolutiunea acestia nu impedece pe dignitarii ecleziastici in folosirea drepturiloru lor de cetatieni pe basa lezei de statu, ci statoresce numai ca dignitariloru bisericesci, candu pasiescu la midilocu in afaceri politice, sa nu le fie permisu a se gerá ca reprezentanti ecleziastici, ci numai intru catu representa in anumite casuri pre alegatori loru.

Presidentulu: sa se transpuna comisiunii pentru propuneri (Se primesce).

Dep. B. Baiulescu. Avendu in vedere, ca dela 12/24 Septembrie 1868 de candu s'a pusu in practica constitutiunea bisericeii noastre gr. or. din Transilvania si Ungaria si dela 20 Iulie 1869 de candu s'aru indatoratu archidieceanii a padi prescrierile statutulu organicu, ca lege sanctionata s'a experimentatu, ca poporulu nostru gr. or. inca nu s'a petrunsu de binefacerile acestei legei, din contra din multe parti s'aru auditu voci, ca constitutiunea nostra este prea costisitoare, fiindu-ca folosulu ei de pana adi nu intrece spesele, cari le pretinde.

Avendu in vedere, ca elementele provideute in constitutiunea acestia pentru scrutarea medilóceloru la inaintarea cauzelor bisericesci scolare si fundationali inca nu sunt puse in totu loculu — in lucrare; o activitate se vede numai susu la sinodele archidieceane, pe candu la cele protopopesci se constatéza o stagnare, iéra la sinodele parochiali o masinarie numai pentru a se revidá cati-va florini — averea bisericeii si a se alege la câte trei ani membrii comitetului si-a episcopiei parochiale, iéra alta inaintare si imbunatatiri nu vedu parochienii. Din acestia cauza membrii sinodoloru incepu a fi indiferenti si a nu mai lua parte la sinodele parochiali.

Mai departe constatandu-se ca caus'a acestoru pedeci se afla in acea, ca §. 6 p. 8 din statutulu organicu nu se esecutéza, fiindu-ca numai din câte-va parochii se asternu protocoalele sinodoloru parochiali venerabilulu consistoriu archidieceanu si astfelu starea parochieloru nu e deplinu cunoscuta si nici potu sa fie indrumate spre a-si pute procurá necesitatile lor si a pute progresá.

Asemenea constatandu-se, ca prescrierile §. 50 p. 3 si 4 respective §. 63 specialu §. 23 p. 1—17 din statutulu organicu, nu scie maritulu sinodu si nici Venerabilulu consistoriu de se esecutéza, in fie-care protopopiatu respective parochie din archidieceana, ci date are numai despre aceea, ca s'aru ténutu sinode, nu si ceea ce s'a pertractatu in fie-care sinodu, pentru ca sa se scie aici si durerile si intentiunile fie-carei parochii si pentru ca sa se arate midilócele cum sa-si póta mari averea bisericesca, cum sa se imbunatatieze starea preotimei, cum sa se faca scóla mai corespundietorie, cum se póta infintiá gradina scólei; cum sa se

pastreze buna starea edificieloru parochiali a religiositatii si moralei; cum sa inainteze parochienii, cátra mai buna stare si cultura etc.

Din aceste vederi si constatari amesuratu § 7 p. 8 din statutulu organicu mi-iau voie a face urmatoarea propunere:

Sinodulu archidieceanu indatoreza sinodele parochiali, ca dupa prescrierea § 6 p. 8 din statutulu organicu se asterna protocoalele parochiali in totu anulu pana la 1 Februarie oficiulu protopresbiteralu, care aducendu-le prin comitetulu protopresbiteralu la sinodulu protopopescu, acestia le va pertractá aducendu concluse de midilócele putinciose pentru inaintare si observarile sale la scaderi; va asterne acestea pe langa protocoalulu sinodulu protopopescu consistoriului archidieceanu pana la 1 Martie, acestia va face raportu sinodulu archidieceanu si le va renapoiá acele protocoale pre langa observarile sale.

Se dá comisiunii pentru propuneri. Dep. Macelariu, pentru a veni in ordine cu protocoalele sedintieloru propune sa se aléga unu notariu generalu.

Se primesce fara dezbateri si se increde presidiulu a denumi dintre notarii presenti pre unulu de notariu generalu.

Presidentulu denumesce de notariu generalu pre dep. Eugenu Broté.

Dep. Trombitasiu, pentru de a crutiá pe viitoriu tempulu pretiosu, ce se petrece cu verificarile protocolulu, propune ca pe viitoriu sa se puna in protocoalu numai propunerile formulate si enunciatele pe scurtu.

Asupr'a acestei propuneri se nasce o dezbateri mai lunga, care se curma prin aceea ca propunatorulu si retrage propunerea pusa la dezbateri, si se arata invoitu ca ea sa se dea comisiunii pentru propuneri.

Urméza la ordinea dile intregirea biroului si intregirea comisiuniloru. In loculu notariloru absentii Braniste si Moldovanu se propune a se alege alti doi. In comisiunea pentru verificari, in cea bugetara, in cea pentru propuneri si in cea pentru petitiuni, se hotaresce a nu se mai alege membri noi in loculu celor absentii. In comisiunea financiara, si in cea scolaru se hotaresce a se alege in loculu celor absentii, numai câte unu membru nou. In comisiunea cea noua organizatore la propunerea lui Hodosiu se primescu 15 membri.

Spre consultare asupr'a persónelor ce sunt sa se aléga se suspinde sedintia pe 5 minute.

Dupa redeschiderea sedintiei se nasce o dezbateri asupr'a modulu cum sa se faca alegerea; prin votare secreta, séu alt-cum.

Presidentulu arata ca dupa regulamentulu aru fi sa se faca dupa prima modalitate, pentru crutiare de tempu inse regulamentulu concede a se face alegerea si la propunerea presidiului; remánendu ca asupr'a persónelor ce cari o parte nu se invoiesce, sa se voteze separatu.

E. Macelariu sustiene votarea secreta. Punendu-se la votu, propunerea lui Macelariu cade cu 22 voturi contra 13.

Asupr'a intrebarei lui E. Macelariu ca potu fi in comisiuni si deputati cari sunt membri ai consistoriului, se nasce o dezbateri mai multu academica, lunga, pentru care sedintia se prefaca in conferintia. Resultatulu conferintiei este ca in comisiuni potu sa se aléga si deputatii, cari sunt membri ai consistoriului.

Dupa declararea de constituire ierasi in sedintia, presidentulu cetesce lista membriloru comisiunii organizatore, lista pre care o a combinatu din doué liste ce i s'a prezentatu. Acestia lista se primesce de sinodu. In comisiunea organizatore sunt dar' alesi: Popéa, Hani'a, Mihaltianu, Trombitasiu, Fagarasianu, Diamandi Manole,

Iosifu, Cosm'a, Boloja, Patiti'a, Papiu, Petricu, Gaetanu, Filipescu, Secul'a.

In birou se alegu la propunerea presidiului deputatii *Sabinu Piso si N. Tecontia*. In comisiunea financiara se alege dep. *Filipescu*, in cea scolara *Dr. Hodosiu*.

Aceste alegeri terminate se pune la ordine raportulu comisariului sinodului Trombitasiu, insarcinat in sesiunea trecuta a face investigare in caus'a alegerii de deputati mireni in cerculu III, in care s'a constatat a fi ocursu iregularitati. Din raportulu comisariului resp. se vede ca in adeveru la alegerea deputatilor Pred'a si Buzur'a s'au intemplat multe iregularitati din partea organelor respective si chiaru falsificari in actele de alegere a mai multor comune. Pe bas'a celor constatate prin investigatiune comisariulu sinodulu propune:

1) nulificarea alegerii deputatilor Pred'a si Buzur'a.

2) Ven. consistoriu archidiececanu sa traga la raspundere pre protopresbiterulu Solnocului II, pentru intarzierea cu trimeterea provocarei pentru tienera la tempu a sinodelor parohiale electorale si in casu de escusa nesuficienta sa-i dicteze o amenda de 200 fl. Mai departe se propune a se dicta mai multor comune pentru *netienera* sinodulu electoralu amende de cate 10 fl.; mai multor officii parohiale, cari au prezentatu acte electorale defectuose, sa se dicteze pedepse de cate 5 fl.; altor'a ierasi pedepse de cate 5 fl. pentru conciparea defectuosa a protocoeloru de alegere; pedepse de 10 fl. pentru comunele, in cari protocoelule se arata scrise de un'a si aceeasi mana; o pedepsa de 15 fl. pentru acele officii, cari au prezentatu protocoelule falsificate; si in stersitu *comisiunea verificatore*, care nu a propusu sinodulu nulificarea alegerii in sesiunea trecuta sa se de judece la purtarea speseloru de investigatiune.

Dep. *Gaetanu* propune ca acestu raportu sa se de comisiunei pentru verificari.

Dep. *Hodosiu*, propune a se da comisiunei pentru propuneri, caci comisiunea pentru verificari si-a datu parerea sea in raportulu seu din anulu trecut.

Dep. *Pacurariu*, cere sa se de raportulu unei comisiuni ad-hoc, caci raportulu contine lucruri, cari ceru cercetare disciplinara.

Propunendu-se incheierea desba-

Unu incidentu.

(din vietii'a nou-numitului *Metropolitu Teoctistu Blajeviciu*.)

Era in Decembre alu anului 1855 candu la orenduirea ministeriului din Vien'a se desgropara la manastirea Putnei si anume in frumos'a biserica a acelei manastiri, moscele lui *Stefanu celu Mare* si ale intregii sale familii, ce pausadia in acea biserica, ca a acelei adeva mai iubite din tote cele patru-dieci de manastiri si biserici, ce acestu Mare Domnitoriu alu Moldovei le edificu si le dotu cu multe si frumoase mosii, din care astadi numai la noi in Bucovina suntu aprupe de o suta si reprezentatore unui capitalu alu bisericeii ortodoxe din acesta provincia de mai multe milioane!

La acea desgropare a mosteloru lui *Stefanu*, Marelu Domnitoriu, erou si parinte alu Moldovei, era tramisu parintele *Teoctistu Blajeviciu*, carele se afla atunci in functiunea de asesoru consistorialu si spiritualu alu seminarului diecesanu, era dicu, tramisu parintele *Blajeviciu* din partea consistoriului, ca comisariu duhovnicescu prelanga trei altii — unulu politicu, altulu sanitariu si alu treilea architectonicu.

Se descoperisera deja mausoleele lui Bogdanu, fiului si urmasiului lui *Stefanu celu Mare* in Domnia; apoi alu

terei, se punu cele trei propuneri la votu.

Propunerea dep. *Pacurariu* se primese cu majoritate de voturi; si cu invoierea sinodulu presidiulu propune in acesta comisiune, care se hotaresce a fi de 3 membri, pre protopopulu Ratin, si pre dep. *Dr. Hodosiu* si *Fagarasianu*.

Sinodulu i declara de alesi.

La ordinea dilei pentru siedintia de mane, care sa se incepa la 9 ore se punu raporturile comisiunilor. Cu aceste siedintia se incheie.

Siedintia a III-a din 5/17 Aprile.

Siedintia indicata eri pe 9 ore se deschide la 10¹/₂ ore din cauza ca, dupa cum insciintieza presidentulu, comisiunile nu si-a gatatu raporturile lor. Notariu alu siedintiei dep. *Tecontia*, pentru insemnarea vorbitoriloru *S. Piso* si *I. Duvlea*. Se cetece si autentica protocolulu siedintiei trecute cu unele modificatiuni.

Presidentulu raporteza sinodulu, ca in urm'a recercarei sele telegrafice, indreptate vice-comitelui din comitatulu Sighisioarei, deputatulu *M. Branisce* a primitu concediulu cerutu si se afla de fatia.

Se ia spre sciintia.

Dep. *Cosm'a* propune, ca actulu sa se ia spre sciintia si sa se transpuna comisiunei pentru propuneri.

Presidentulu declara ca, nu este actu despre acesta impregiurare, ci ca face acesta notificare numai oralu. Membrii comisiunei resp. voru lua aceste spre sciintia si se voru orienta cu privire la propunerea ce o voru face in acestu respectu, cu privire la indegetarile facute eri. Presenteza apoi cererile de concediu ale deputatilor *I. Pinciu* si *N. Danciu*.

Concediulu li se acorda.

Presidentulu asterne raportulu senatulu scolaru alu consistoriulu despre afacerile sele.

Se preda comisiunei scolare.

Mai departe presenta raportulu consistoriulu scolaru, despre doue manuale de scola censurate in urm'a insarcinarii sinodulu din an. trecut; apoi raportulu despre starea catechisatiei din *Sz. Reghinu*. Se preda comisiunei scolare.

Raportulu consistoriulu bisericescu despre datele statistice bisericesci. Se preda comisiunei pentru propuneri.

Raportulu consistoriulu privitoriu la arondarea protopopiateloru, cu re-

lui *Stefanu VII*, numitu *Stefanitia* crudulu; alu altui fiu alu lui, nepotulu lui *Stefanu c. M. Stefanu c. M. Alexandru*, care muri ca copilandu de 12—14 ani; alu unei fiice a lui *Stefanu c. M. Maria* care muri inca feta mare; mai incolo, alu tustreleloru *Domne*, socieloru lui *Stefanu c. M.* a doi pruncuti mici, fii de-asemenea ai lui *Stefanu c. M.* si in sfersitu se ajunse la insusi mausoleulu lui *Stefanu celu Mare* sculptatu frumosu si bine in marmura suria.

Grandiosu si pana in cele mai adenci profunditati ale inimei era cutremuratoriulu *momentulu* candu *siese picioru sub suprafatia pamentulu*, pali intaia si data lopata de feru in lespede de granitu cioplitu si lustratu, de pe propriulu momentu — asisderia de granitu cioplitu si lustratu — alu lui — *Stefanu celu Mare!* — — —

Scriemu numai o scurta episoda, privitoare pre nou numitulu nostru *Metropolitu*, parintele *Teoctistu*; si pen'a ni tremura in mana, tote arteriele inimei ni se preumplu si sbocotescu de profunda emotiune, ce ni stralugera intregulu nostru sufletu, aducendu-ne numai aminte de acelu *momentu*, si apoi inca si de *acela*, si mai mare, si mai grandiosu, ce urma dupa densulu si patru calugari si patru mireni sub sunetulu tuturoru clopoteloru manastirii; altmintrenea in-

cercarea ca sirodulu sa se abata dela concludulu resp. din an. trecut, si sa permita efectuirea arondarei. Se preda comisiunei organizatore.

Suplicia corporatiunei resp. din Brasiovu pentru mijlocirea unei subventiuni pentru gimnasiulu de acolo, de asemenea o suplica de aceeasi natura dela gimnasiulu din Bradu. — Se preda comisiunei financiara.

Cererea protopresbiteratulu *Branolui*, pentru a se conserva la arondare numele celu vechiu alu ppresbiteratulu, si reprezentatiunea sinodulu ppresbiteralu in Sabiu, pentru conservarea ppresbiteratulu in estensiunea sea de adi, se preda comisiunei organizatore.

Petiitiunea lui *Rovinar Lazaru*, ca sa se faca dispositiuni, ca sa-si recapete pre socia sea, care o aru fi dusu unu preotu ore-care si o aru tienera la casa sea, rugarea comunei bisericesci din *Osiorheiu* pentru o subventiune pentru parochulu localu; mai departe cererea invetiatoriulu *Sim. Medrea* din *Campeni*, pentru a se face dispositiunile ca sa-si capete lefa sea de invetiatoriu pre tempulu catu a fostu amovatu din postulu seu de invetiatoriu din *Campeni*; apoi cererea asociatiunei pentru incuragiarea meseriasiloru din *Brasiovu*, pentru unu ajutoriu; cererea parochulu din *Danesiu* pentru unu ajutoriu; cererea comunei bisericesci *S. Petru* si *Valcelu* pentru unu ajutoriu la radicarea edificiiulu scolei confesinnale; a lui *N. Moldovanu* din *Sighisioara* pentru o remuneratiune; cererea senatulu scolaru din *Rakisiu* pentru dobandirea cametei dupa imprumutulu de statu, pentru radicarea unui fondu scolaru, se preda comisiunei petitionare.

Dep. *R. Patiti'a* presenteza o reprezentatiune a parohiei *Port'a Turnului*, *Sibiu*, in caus'a postulu de capelanu. Se preda comisiunei petitionare.

Presidentulu: Dep. *Visariunu Romanu* are cuventu pentru o interpellatiune.

Dep. *Romanu*: Voiescu a face 2 interpellatiuni cari se voru motiva prin cetirea interpellatiunei insasi:

a) Din ce cauza nu s'a predatu inca sinodulu eparchialu ratiociniulu si inventariulu anualu alu tipografiei archidiececane si alu fundatiunei *Siaguniane*, conformu decisiunei acestui sinodu din an. trecut Nr. 147?

b) are de cugetu consistoriulu archidiececanu a comunica sinodulu

tr'o tacere — pare ca contenise totu respiretulu celor de fatia, se coborira la mormentulu celu cu *siese picioru* sub suprafatia pamentulu si — resturnara greu'a si marea lespede de pre elu — ier' colo, in adencime se diereau dupa trei sute de ani...! — o, cine mi-aru spune mie unui — romanu — *astadi*... ale cui mosce acolo in adencime de doi stangini, imbracatu intr'unu peptariu lungu tunica de hiru de auru si inca lucitoriu, cu mantaua statulu seu de tron, aruncata preste partea inferioara a corpulu ce jacea fara cosciugu pe *siese chingi* late de feru — se diereau! O, cum *astadi* pre acela sa-lu numim, ce,

„Candu tremurau poporele

Sub aprigi pagani,

Elu le aparu cu sangele

Vitejiloru romani!

si pentru *carele* Pap'a de Rom'a ordina in tote bisericele capitalei lumii, rugaciuni de multiamire catra Ddieu, caci *Stefanu celu Mare, Domnitoriu Moldovei*, scapa cu eroismulu seu si cu scumpulu sange alu braviloru sei romani crestinismulu intregii Europe de ingenunchierea pote si cea mai cumplita, prin barbar'a si pagana semiluna!!!

Parintele *Teoctistu* sta rastopitu in contemplari si — durere, radiematu in fatia chiaru descoperitulu mormentu de unulu din colosalii corintoidi (stelji)

inca in decursulu sesiunei presente amintitele ratiocinii si inventare?

Mai departe a 2-a intraba:

Deca si ce dispositiuni suntu introduse din partea consistoriulu archidiececanu:

a) pentru uniform'a administrare, manipulare si controla a averiloru bisericesci si scolare de prin comunele nostre parohiale?

b) pentru regularea evidenta si controla acelei averi prin scaunele protopresbiterale?

c) pentru regularea, evidenti'a si controla a acelei averi prin senatulu episcopescu alu consistoriulu archidiececanu?

Presidentulu raspunde catu pentru partea intai, ca ratiociniile si inventarele tipografiei suntu facute si se voru asterne sinodulu in sesiunea de fatia. Catu pentru celelalte marturisesce cu parere de reu ca, comisiunea insarcinata cu administrarea fundatiunei *Siaguniane* inca nu s'a pututu intruni spre a face tote agendele sale, caci multele alte afaceri au impededatu a face acesta. Ratiociniile nu se potu asterne, pana nu voru fi regulate tote afacerile si pana nu se voru preda tote de catra consistoriu, care este esecutorulu testamentulu.

Dep. *V. Romanu* se declara multiamitu cu partea prima a raspunsulu; ce privese partea a doua, se declara nemultiamitu, caci in unu anu de dile s'aru fi potutu face tote lucurile respective. Deca nu s'a facutu, consistoriulu sa fie facutu amintire in unu raportu si sa nu fie trecut cu tacerea preste acestu lucru.

Presidentulu crede ca voru urma tote aceste in vr'nu raportu alu consistoriulu.

V. Romanu. Mi rezervu dreptulu a face propunerile privitoare la acestu objectu, dupa ce se voru pertracta acele raporturi.

Dep. *Eugenu Brote*. M. S. amu onore a face urmatoarea interpellatiune:

1) Adeveratu este ca consistoriulu archidiececanu, alesu de acestu sinodu, s'a constituitu numai in 3 Septevre 1876. c. v. desi mandatulu consistoriulu archidiececanu din trieniulu trecut a espiratu cu diu'a de 30 Iunie 1876: si decu este adeveratu prin ce se motiveza acesta anomalie? si cine a indeplinitu afacerile consistoriulu dela 1-a Iulie pana in 3 Sept. 1876 c. v.?

2) Facut-a Es. Sa. par. Archiepp si Mitropolitu pasii necesari pentru

de marmura, ce se afla intre naosulu si pravaosulu bisericeii.

Se afla dicu, radiematu; pentru ca lacramile ce curgeau siroiu si inundau fatia sea, marturiseau in modulu celu mai eclatante si mai vorbitoriu, ba: inspiratoriu de o pioasa duosia si tuturoru celoru presenti;* cum-ca in sinulu seu bubuie unu vulcanu de simtiri...! in asi'a o situatiune deci a inimei omenesci — sciutu este — picioru si perdu mai ca tota puterea lor!

Insa eata acum ce urma. — Era pusu deasupra parintelui *Teoctistu* unu omoforu archierescu inca din tempurile vechi, acatiatu dreptu decoratiune pe o icona mare a st. *Grigorie Teologulu*. Fara deci a fi fostu ajunsu parintele *Teoctistu* omoforulu seu icon'a cu crescutulu seu, fiindu ambele acele lucruri susu; in momentulu candu resturnara lespede de pe mormentulu lui *Stefanu c. M. cadu omoforulu asupra parintelui Teoctistu* — *astadi* numitului *Archiepu* si *Archipastoriulu* alu Bucovinei....!

*) *Aice* se apropiu unu mosiu betranu (*Toderu Nitiu*) din *Putna*, in genunchi si plangendu spre descoperitulu mormentu alu lui *Stefanu celu Mare*, si uitandu se in elu, eschiema cu voce tremuranda si cu o jele sfasiatore de tote inimele: „Saracii de noi! — *asta-i tatalu nostru!*!..... Ref.

sustinerea ajutorului de stat de 25,000 pe baza rezoluției prea înalte a Maiestății Sale din 29 Maiu 1861, conformu concludului sinodului de sub Nr. 78 ex 1876? și deca s'a facutu, cari suntu acei pasi și ce rezultatu au avutu? Din ce cauza ajutorulu de stat primitu pro 1875 s'a retienutu preotiloru nostri atâtu tempu și nu s'a distribuitu, conformu concludului sinodulu fără amănare, ci numai in urm'a cerculariului archiepiscopu Nr. 1935 pres. esmisu in 16 Iulie 1876 adeca trei luni de dile dupa incheierea sesiunii sinodale?

Cum și unde s'a administratu sum'a de 23,000 fl. dupa ce s'a radicatulu dela banca „Albin'a“ până la distribuira ei între preoti?

Cum și unde s'a administratu sum'a cametelor dobandite dupa capitalulu de 23,000 fl. primitu dela stat și depusu la banc'a „Albin'a“?

Cum și unde s'a administratu sum'a, compusa din cele 10% retienute preotiloru la distribuira capitalulu de 23,000 fl.?

Din ce cauza ajutorulu dela stat, primitu pe anul 1876 ierasi se retiene, și nu se distribuie, și unde se afla acum?

3) Are Escel. Sea dlu Archieppu și Metropolitu cunoscintia ca, seminariulu andreianu din Sabiu a fostu pe an. scol. 1876/7 nu numai fără inspectoru, ci de jure fără directoru? și deca are cum justifica această impregiurare deadreptulu opusa scopulu inventiamentulu?

Are mai departe cunoscintia Escel. Sea, ca elevii seminariulu, vedindu-se fără inspectiune au comis escese și scandale, cari si-au luat începutulu in crije și s'au sfersitu pe strade cu spargere de capete? și deca are cum se pôte justifica această neglijentia a consistoriulu fatia de unicultu institutu pedagogico-teologicu alu archidiecesei, situatu in imediat'a apropiare a residentiei metropolitane?

Presidentulu pentru a putea respunde mai in detaliu cere voia a dá acestu respunsu in alta siedintia; și până atunci inse observa la p. 2. pentru cei ce aru avea vr'o nedumerire, ca banii suntu la locu bunu, ca a avutu ingrigire cá sa nu fia la locu reu.

D.p. Andreic'a M. S. Atátu in adunările sinodulu din an. trecut, cátu și in ceta de fatia, amu facutu esperiint'a ca se vorbesce fôrte multu, dar' fapte suntu putiene. Aceste discusiuni lungi poporulu le platesce fôrte scumpu, și de aici și provine apoi datori'a flotanta insemnata. Pentru evitarea de datorii flotante in viitoriu me afiu indemnata a face urmatorea propunere: 1) sinodulu de prezentu și in viitoriu sa nu dureze mai multu de 7 dile; 2) pentru cá sinodulu sa-si póta terminá lucrurile sele in tempulu de 7 dile, siedintiele sa se tiena in fia-care di dela 8 până la 1 séu dóne óre dupa amédi. Tempulu de dupa prandiu sa lu folosésca comisiunile pentru studiarea acteloru incredintiate.

Se propune a se dá comisiunii pentru propuneri.

Dep. Z. Boiu. De óre-ce propunerea privesce și sesiunea presenta a sinodulu, comisiunea sa se insarcineze a-si presentá parerea sea in siedint'a procsima, cáci alt-cum 'si perde insemnata.

Dep. Cosm'a: deca este vorb'a de urgentia sa pertractámu indata. Se primesce.

Presidentulu: propunerea dlui Andreic'a o punu la ordinea dilei dupa raporturile comisiuniloru presentate astadi.

Dep. Dr. Pacurariu, cu privire la propunerea dep. Andreic'a face o alta propunere, cá adeca de-ací înainte deputatiloru sa nu se platésca diurne; celoru esteri, cari pretindu spese de drumu sa li se platésca numai aceste.

Se decide a se dá comisiunii pentru bugetulu casei.

Presidentulu: la ordinea dilei urmédia raporturile comisiunii.

Dep. R. Patiti'a cá raportoru alu comisiunii verificatóre raportéza despre alegerele facute in cerc. VII și XIV pentru 2 deputati mireni; constatá ca alegerea a decursu in ordine și recomanda pre Part. Cosm'a și D. Secul'a cá alesi spre verificare. — Se declara amendoi de verificati.

Dep. Dr. Hodosiu, propune incheierea siedintiei de adi. Propunerea nu se primesce, ci se pune la ordine propunerea dep. Andreic'a.

Dep. V. Romanu, crede ca cu mijlocele propuse de propunatoriu nu se va ajunge scopulu. Sum'a ce se cheltuieste pe totu anulu densulu nu o afla prea mare, fatia de rezultatele cele bune ale institutiuniloru constitutionale. Ca tempulu tieneri siedintieloru sa se limiteze la 7 dile nu afla de practic, cáci adese voru veni obiecte, cari recereri o sesiune mai lunga. Cá siedintiele sa se tiena dela 8—2 óre inca nu afla cu scopu, cáci acést'a va aterná dela momentuositatea obiectelor de pertractatu. Propune trecerea la ordinea dilei.

Dep. Dr. Hodosiu, inca este in contra p. 1 de a se limitá la sesiunea cu 7 dile. Datori'a flotanta inca sa nu ne sparie, cáci ocaziunea ce o au deputatii de a se intruni, și a-si comunicá ideile macaru odata intr'unu anu, merita acele cheltuieli. Mai de parte aduce sinodulu aminte, ca consistoriulu a presentatu atâtea proiecte, pre cari sinodulu le-a reclamatu de diferite ori, și acum cându s'a urmatu provocárei, nu aru fi bine sa-si marginésca sinodulu tempulu și a luá acele regulamente in fuga in pertractare.

Este de-ci in contr'a defigerei unui terminu preclusivu.

Dep. Dr. Pacurariu nu afla in propunerea dep. Andreic'a partea practicabila dar' afla o parte periculósa, care o vede in aceea ca, fiindu siedintiele limitate la tempu p. de 7 dile, nu o partida, dar' unu singuru deputatu séu doi, prin vorbirile loru aru puté ocupá tempulu de mai multe siedintie. Este in contr'a propunerei.

Dep. A. Trombitasiu, spriginisce in principiu propunerea dep. Andreic'a in punctulu 2-lea cea dintáiu o afla si densulu nepracticabila. Este de lipsa sa se crutie tempu, cáci tempulu este bani; constatá inse ca reulu nu jace numai in propunerea ca siedintiele nu se tienu regulatu la tempulu statoritu. In acést'a privintia 'si reserva dreptulu a face o propunere de sine statátore. Recomanda deci spre primire partea a 2-a a propunerei lui Andreic'a.

Dep. Macelariu cere incheierea desbateri.

Propunerea dep. Andreic'a in partea sea prima nefiindu spriginita se declara de cadintu; partea a 2-a punendu-se la votu se primesce cu 22 contr'a 21 voturi.

Dep. Macelariu: Votarea nu este decidiatóre sa se faca alt'a nóua.

Se propune a se dá comisiunii pentru propuneri.

Se pune deci de nou propunerea in partea sea a 2-a la votu și se primesce cu 26 voturi.

Ne mai fiindu alte obiecte la ordine se defige ordinea dilei pentru siedint'a de mâne și cea de adi se incheie.

Revista politica.

Afacerile interne disparu pre lângă cele esterne, cu deosebire pre lângă cele ce privescu miscarea in orientu. Lumea nu mai intréba decátu ca suntemu inca in pace séu ne aflámu dejá in rebelu? Diurnalele prusso-germane sustienu ca declararea rebelului a urmatu dejá si ca in tempulu celu mai de aprópe press'a européna va

avé sa inregistreze eveneminte sângeróse de pre teatrulu rebelului.

Faptele relatate dovedescu ca activitatea diplomatica este incheiata. Cáci imperatulu Russiei se asteptá pe diu'a de eri la Chisinau. Pe aceeași di este avisatu insarcinatulu cu afacerile esterne rusesci Nelikoff sa plece din Constantinopole. Totu asiá si consullii rusesci cáti se afla in Turci'a. Alta scire telegrafica spune ca Imperatulu Russiei pléca in 18 Aprile asociatulu de generalulu Ignatieff la Chisinau.

Inceperea ostilitátiloru la Dunarea de josu este fôrte aprópe. Armata rusésca din Bassarabi'a este in completa miscare spre Prutu. Miscarea s'a începutu in 1 Aprile st. v. si adeca divisiunile de infanteria 9., 14., 5., 31., 32., 11., 13., si 33., cele de cavaleria 8., 9., 11., si 12., si in fine brigadele de artileria 9., 14., 5., 31., 21., 32., 12 si 33. Patru corpuri de armata trebuie sa-si termine marsiulu la Prutu până in 5/17 Aprile. Divisiunile de cozaci au plecatu in 4/16 Aprile.

Turcii de alta parte au gramaditu trupe si totu materialulu de rebelu posibilu la Dunare. Dela Calafatu s'a telegrafatu in dilele trecute ca turcii au începutu construirea unui podu preste Dunare si au intentiunea de a ocupá Calafatulu (in Romani'a).

Din Romani'a se telegraféza ca la ministeriu de esterne a venitú ierasi Cogalniceanu. Acest'a intr'o nota circulara a imputernicitu pre agentii Romaniei in strainatate a declará ca Romani'a va observá strict'a neutralitate. De alta parte „Pol. Cor.“ spune ca tóta armata romána se va mobilisá si generalulu Ghic'a este tramisu intr'o misiune speciale la Chisinau. Camerile se voru convocá in sesiune extraordinara indata dupa terminarea alegeriloru senatulu care fu dissolvatu la sfersitul sesiunii esperiate.

Archiducele Albrecht serbéza astadi iubileulu de 50 ani dela intrarea sea in servitiulu militariu. Aici in Sibiu parada mare si alte solemnitati militare.

Acést'a serbare a indemnatu pre sinodulu nostru archidiecešanu a adresá In. S. imperiale urmatóri'a telegrama:

Inaltimei Sele imperiale Archiducelui Albrecht

Vien'a.

Biserica eparchiala gr. or. romána din Transilvani'a, fiindu adunata in sinodulu seu anualu, saluta cu mare bucuria momentulu festivu, in care Inaltimea Vóstra imperiala serbati gloriosulu Vostru jubileu de servitiulu de cinci-dieci de ani, pentru cá sa dea espressionu insufletita simtiemintelor celoru mai ferbinti de credintia si loialitate neclatita si nemaculata a poporulu credinciosu cátra Préinal'ta casa domnitóre in genere, si in specie de cea mai profunda reverentia cátra Inaltimea Vóstra imperiala.

Mironu Romanul,

Archiepiscopu si Metropolitu.

In aceeași di la 3 óre 24 minute a sositu la adres'a Escel. S. P. Archiepiscopu si Metropolitu Mironu Romanul urmatoriulu respunsu:

„Multiamescu din inima DVóstre si bisericeii eparchiale gr. or. române pentru felicitările exprimate mie in cuvinte asiá caldúrose. De siguru fidelitatea credinciosiloru DVóstra manifestata in tóte tempurile cátra Majestatea Sea va durá neclatita si se va eredi la fii de fiii DVóstra.

Archiducele Albrecht, Maresialu.“

Din parlamentulu turcescu.

Siedint'a dela 29 Martie.

Tribunele suntu ocupate până la celu din urma locu; in logi'a diplomatiloru siede ambasadorulu Persiei Maksin Chan. Banc'a ministeriala e de-

siarta. Chiaru nici vr'unu comisariu din partea guvernulu nu ia parte la acést'a siedintia de mare importantia. Siedint'a se deschide la 5 óre (11) precisu.

Presiedintele. La ordinea dilei este a dóu'a lectura a adresei cá respunsu la discursulu tronulu.

Hasoan Fehmi incepe a ceti proiectulu de adresa.

Presiedintele. Aveti vr'o obiectiune privitóre la titulatura? Putemu, fără de a schimbá sensulu, sa stergemu câte-va frase și sa facemu acestu pasagiú mai putienu lungu.

Vassilachi Bey (Constantinopolu): Padiasihii nostri nu se multiamescu a ocroti numai nationalitatea și religionea popóreloru lor, ci le ocrotescu și limb'a. Propune dar' cá si cuventulu „limba“ sa se puie in adresa. In adeveru s'au conservatu nu numai limbele supusiloru imperiulu, ci acele ale strainiloru.

Presiedintele. Unu corpu nu pôte vorbi decátu o singura limba. Acést'a e parerea mea si credu ca e conforma cu constitutiunea. Dupa charta nu este iertatu a judecá alt-feliu.

Vassilachi Bey. Effendi! nu m'ati intielesu.

Presiedintele. Ve interdicu a vorbi; fără de permissiunea mea nu puteti vorbi.

Vasilachi Bey: Afferim! (Unu feliu de — „Bravo!“ — suntu multiemitu.)

Presiedintele: De-a trei'a óra ve iau cuventulu. Ast'a e, ce voiescu. Cere cine-va cuventulu?

Vasilachi Bey: De siguru: ceru cá aceea, ce vorbescu, sa se puie la protocolu.

Sebuh (Constantinopolu): Precum amu intielesu pe Vasilachi Effendi, suntu state, unde nu numai se asuprescu deosebitele rituri, ci e totu odata interdusa intrebuintiarea altoru limbi. Suntu state, (aretându cu degetulu spre miédia-nópte) care suprima limb'a popóreloru de deosebita nationalitate, ce le suntu supuse. In imperiulu otomanu avemu inse dreptulu de a ne cultivá limb'a. Dupa parerea mea dlu Vasilachi nu voiescu decátu sa dea espresia recunoscintei nóstre pentru acést'a libertate. Credu dar, ca e cu totul in regula, cá sa facemu despre acést'a amintire in adresa.

Rassim Bey. (Adrianopolu): Dupa constitutiune limb'a turcésca e limb'a tierei si este necesaru a o cunósce. Nu vedu dar', nici unu motivu spre a face o chestie din acést'a.

Presiedintele: Rassim Bey a vorbitu cu deseversire in cestiune; de altmintrelea guvernulu a cultivatu totu déun'a si celelalte limbi. In viitoriu acést'a va aterná dela legislatiunea privitóre la instructiunea publica. Asemenea cestiuni se reguléza dupa lege.

Incidentulu se incheie.

„Urméza desbaterile in cestiunea muntenegréna.“ (Va urmá)

Burs'a de Vien'a.

Din 6/18 Aprile 1877.

Argentu	114 75
Galbinu	6 07
Napoleonu d'auru (poli)	10 37 1/2
Valut'a nóua imperiale germána	63 70

Pentru saisonulu de véra.

A sositu dela Vienn'a unu sortimentu bogatu de palarii pentru dómne si copii — cu — si fără arangementu, marfa fina si fôrte eftina. Corespunditoriu referintieloru tempulu se va satisface si celoru mai ne-insemnate pretensiuni.

Sibiu, 10 Aprile 1877.

Sororile Wegmuth,

2-3 Strad'a Cisnadiiei Nr. 25.

Proiectu de instructiune pentru procedura la alegerea de protopresbiteru.

§. 1. Pentru actulu alegerii de protopresbiteru consistoriulu denumesce unu comisariu consistorialu din cleru si totu-odata ordina pe calea concernintelui administratoru protopresbiteralu intregirea numerului membriloru sinodului electoralu.

§. 2. Sinodulu protopresbiteralu, in care se face alegerea de protopresbiteru, consta din numeru indoitu de membri, anume: in protopresbiteratele, care numera preste 20,000 suflete, consta din 24 membri clericali si 48 mireni; ér' in celea-lalte din 16 membri clericali si 32 mireni.

§. 3. Membri ordinari ai sinódeloru protopresbiterale alesi pe unu periodu de 3 ani, se folosescu de mandatele loru si la alegerea de protopresbiteru, formandu o jumetate din membrii alegatori; ér' cea-lalta diumetate se alege ad hoc, adeca numai pentru actulu alegerii de protopresbiteru.

§. 4. Deodata cu alegerea membriloru ad hoc se efectuesce si alegerea membriloru ordinari in locurile, care prin mórte ori in altu modu voru fi devenitu vacante. Astfeliu de alegeri supletorie ale membriloru ordinari au valóre numai pentru restulu periodului sinodalu.

§. 5. Tóte alegerile de membri la sinodulu electoralu decurgu dupa normele generali stabilite pentru alegerea membriloru sinódeloru protopresbiterale.

§. 6. Dupace se voru fi efectuitu alegerile pentru sinodulu protopresbiteralu electoralu, — concernintele administratoru protopresbiteralu compune list'a tuturor membriloru, separându pre cei ordinari de cei ce suntu numai ad hoc, si notandu la fiesce-care: cerculu electoralu, categori'a, adeca de e preotu ori mirénu; caracterulu, adeca oficiulu séu starea civila si in fine locuinti'a cu anumirea postei ultime; list'a acést'a apoi o aterne numai decátu la consistoriulu archidiececanu intr'un'a cu protocoálele electorale ale noiloru membrii sinodali.

§. 7. Administratorulu impreuna cu comitetulu protopresbiteralu, pe bas'a §-lui 63 si analogu cu cele din §. 23 p. 5 alu statutulu organicu, escrie concursu la postulu vacantu de protopresbiteru, si acel'a 'lu aterne consistoriulu archidiececanu spre revisiune, aprobare si publicare.

§. 8. Convocarea comitetulu spre scopulu atinsu in §. 7 se póte face pentru accelerarea agendeloru inca nainte de a fi terminate tóte alegerile pentru sinodulu electoralu.

§. 9. In publicatiunea de concursu, care e de a se face in fói'a destinata pentru publicările oficiali ale eparchiei, se espunu in specialu emolumentele legate de postulu protopresbiteralu, precum si calificatiunea normala, ce se recere dela concurenti si carea trebue se fie documentata.

§. 10. Terminulu pentru darea concurse-loru e de a se pune asia: cá acel'a sa nu fie mai scurtu decátu 30 de dile, dar' nici mai lungu de 45 de dile computate dela prim'a publicare in fói'a oficiala.

§. 11. Doritorii de a ocupá postulu protopresbiteralu se indruma in publicarea de concursu: ca concursele loru instruite cu tóte documentele necesarie sè le astérna in terminulu preclusu la consistoriulu archidiececanu.

§. 12. Concursule intrate dupa improtolare se petrecu intr'o lista separata cu urmatórele rubrici: Numerulu curinte; datulu presentei; numele, caracterulu si locuinti'a; anii etatei; studiele pregatitóre afara de cele teologice; studiele pregatitóre teologice; note recomandátorie; alte reflesiuni; — si dupa espiarea terminulu de concursu se tramitu comisariulu consistorialu, carele convocându de tempuriu comitetulu protopresbiteralu combina cu densulu list'a candidatiloru pe bas'a calificatiunei acelor'a.

§. 13. Déca dupa concursulu publicatu se afla macaru numai unu recurinte calificatu: comisariulu consistorialu convóca sinodulu protopresbiteralu electoralu anumindu locul, unde acel'a se va tiené, apoi diu'a si ór'a, in care se va incepe actulu sinodalu.

§. 14. La defigerea terminulu pentru tienerea sinodului electoralu e de a se observá §. 42 din statutulu organicu, care dispune a se face convocarea mai nainte cu 14 dile; totodata e de a se cautá, cá nu cum-va sinodulu sè se conchiame nainte de ce s'aru fi potutu efectuí alegerile membriloru sinodali.

§. 15. Convocarea sinodului se face prin cerculariu din partea comisariulu consistorialu, care cerculariu are a se publicá in tóte bisericile tractuali in cea mai de aprópe Dumineca séu serbatóre, publicându totodata si list'a deputatiloru preotiesci si mirenesci, ordinari si extraordinari, si provocându-se priu parochulu deputatii parochiei respectivi a se presentá la actulu alegerii. Acestu cerculariu se publica totodata si in fói'a oficiala.

§. 16. Actulu alegerii de protopresbiteru se efectuesce in sinodulu protopresbiteralu sub presidiulu comisariulu consistorialu, unde se recere se fie de fatia majoritatea alegatoriloru, observandu-se esactu si la acestu sinodu §§. 43, 44, 46, 47, 48, 49, 51, 52 si 53 din statutulu organicu.

§. 17. Sinodulu electoralu nainte de tóte efectuesce verificarea membriloru sei, cari inca nu suntu verificati. Reclame contra verificarei séu neverificarei vre unui deputatu se decídu indata in sinodu. Fiindu voturile egale, decide votulu comisariulu consistorialu. Contra conclusulu adusu deputatulu neverificatu póte insinuá si dá gravamenu, care gravamenu se alatura la protocolu. Sinodulu ia apoi notitia despre list'a de candidare combinata in comitetulu protopresbiteralu si aceea o intregesce,

precatu s'ar aflá de bine; dupa aceea alege din sinulu seu trei membri in comisiunea de scrutiniu, si in fine pasiesce la alegere secreta prin siedule.

§. 18. Unu alegatoriu numai pentru unu candidatulu póte votá, voturile ce s'aru dá celoru neadmissi la concursu se considera de nule.

§. 19. Votarea se face prin apelu nominalu dupa list'a deputatiloru, fie aceea compusa dupa cercuri ori in róndu alfabeticu. Petrecandu-se odata list'a la votare, se acórda unu restempu de 1/2 de óra pentru venirea si votarea celoru ce dóra voru fi absentatu la prim'a cetire a listei; ér' dupa decurgerea acestui restempu déca nu se presinta alti votanti votarea se inchiee.

§. 20. Dupa incheerea votarei, presiedintele comisariu desface siedulele de votare si cetesce din fiecare numele scrisu in ea, apoi predá fiesce-care siedula la comisiunea de scrutiniu spre controlare, in fine se numera voturile si rezultatulu se enuncia si se petrece la protocolu.

§. 21. Incheindu-se protocolulu sinodului electoralu, siedulele de votare se aduna la olalta; se punu sub coperta si se sigila cu sigilulu parochiei locali, cu alu presiedintelui si alu unui membru alegatoriu, apoi se alatura la actele electorali.

§. 22. Intregu actulu de alegere se substerne consistoriulu pentru de a denumí pre unulu dintre cei trei concurenti, cari au intrunitu cele mai multe voturi.

§. 23. Déca la completarea rondului alu treilea alu celoru ce au intrunitu mai multe voturi, suntu doi séu mai multi cu voturi asemene, se face alegere nóua, si urmandu totu acela-si resultatulu, intre densii decide sórtea, carea se va esecutá numai decatu in fati a sinodului.

§. 24. La casu, candu tóte vofurile se voru fi datu numai unui candidatulu, séu se voru fi impartitu numai intre doi: se lasa in bun'a chipzuéla a consistoriulu, a intári pre celu alesu, respective pre unulu dintre doi, séu a ordiná alegere nóua cu concursu nou; déca inse si a dóu'a alegere va fi avendu asemenea resultatulu: consistoriulu precatu nu are esceptiune din punctu de vedere alu calificatiunei, intaresce pre uniculu alesu, respective pre unulu dintre cei doi presentati.

§. 25. Comisariulu consistorialu, déca nu e membru alesu alu sinodului, nu are votu la alegere.

§. 26. Sinodulu convocatulu pentru alegerea de protopresbiteru nu póte intrá in discusiunea altoru obiecte, afara de celea ce suntu in strensa legatura cu alegerea.

Sibiu, 5. Aprile. 1877.

Consistoriulu archidiececanu.